

मातृ तथा नबशिशु आकस्मिक कोष संचालन कार्य बिधि २०७६

खाडाचक्र नगरपालिका
कालिकोट, नेपाल

प्रस्तावना

नेपाल सरकार सुरक्षित मातृत्व तथा प्रजनन स्वास्थ्य अधिकार ऐन २०७५ र नेपाल जनस्वास्थ्य ऐन २०७५ ले स्थानीय सरकारहरूलाई प्रदत्त गरेका अधिकार क्षेत्र भित्र रही यस नगरपालिका अन्तर्गत का दलित, गरिब एबम पछाडी पारिएका समुदाय लाइ लक्षित गर्दै विशेष गरि गर्भवती , सुत्केरी,सुत्केरी पश्चात र नब शिशु हरुमा आइपर्ने जटिलता को व्यस्थापन गर्न का लागि एबम आर्थिक अभावका कारणले गर्भवती, प्रसुती, सुत्केरी र नवशिशुहरूलाई हुन सक्ने खतराबाट आमा र नवशिशुहरूलाई बचाउन यस्तो प्रयोजनका लागि यसपालिकामा पालिका अन्तर्गतका सम्पूर्ण प्रशुती गृह रहेका स्वास्थ्य संस्थाहरूमा मात्री तथा नबशिशु आकस्मिक कोष संचालन गर्नु पर्ने देखिएकोले यो खाडाचक्र नगरपालिकाको मातृ तथा नबशिशु आकस्मिक कोष संचालन कार्य बिधि २०७६ बनाएको छ /

परिच्छेद १

प्रारम्भिक, संक्षिप्त नाम, परिभाषा

संक्षिप्त नाम तथा प्रारम्भ

१.१_ यस कार्यविधिको को नाम **मात्री तथा नबशिशु आकस्मिक कोष संचालन कार्य बिधि २०७६ रहेको छ**

१.२_ यो कार्यबिधि तुरन्त प्रारम्भ हुने छ/

१.३_ परिभाषा विषय र प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्य बिधि मा

१.३.१ कार्य बिधि भन्नाले पालिकाको मात्री तथा नबशिशु आकस्मिक कोष संचालन कार्य बिधि २०७६ सम्झनु पर्छ .

१.३.२ समिति भन्नाले स्वास्थ्य संस्था स्तरिय मातृ तथा नबशिशु आकस्मिक चक्रकोष संचालक समिति भन्ने सम्झनु पर्छ .

१.३.३ आकस्मिक गर्भवती, प्रसुती, सुत्केरी तथा नबशिशु सेवा भन्नाले अनुसूची ४ मा उल्लेख गरेको अवस्था सम्झनु पर्दछ .

१.३.४) चक्रकोष भन्नाले यो कार्य बिधि बमोजिम स्वास्थ्य संस्था स्तरमा स्थापना गरिएको स्थानिय स्वास्थ्य संस्था स्तरीय मातृ तथा नबशिशु आकस्मिक चक्रकोष कोष सम्झनु पर्छ .

१.३.५) अध्यक्ष भन्नाले परिच्छेद २ मा तोकिएको बमोजिम स्वास्थ्य संस्था स्तरिय मातृ तथा नबशिशु आकस्मिक चक्रकोष संचालक समिति को अध्यक्ष सम्झनु पर्दछ .

१.३.६) सदस्य भन्नाले भन्नाले परिच्छेद २ मा तोकिए बमोजिम स्वास्थ्य संस्था स्तरिय मातृ तथा नबशिशु आकस्मिक चक्रकोष संचालक समिति को सदस्यहरू सम्झनु पर्दछ .

१.३.७ “स्वास्थ्य संस्था” भन्नाले सरकारी, गैरसरकारी, सामुदायिक वा निजी स्तरबाट सञ्चालित अस्पताल, नर्सिङ्ग होम, मेडिकल कलेज वा स्वास्थ्य प्रतिष्ठान सम्झनु पर्छ र सो शब्दले प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र, स्वास्थ्य चौकी वा अन्य कुनै नामबाट सञ्चालित स्वास्थ्य संस्थालाई समेत जनाउँछ/

१.३.८ “तोकिएको” वा “तोकिए बमोजिम” भन्नाले यस कार्य बिधि अन्तर्गत बनेको नियममा तोकिएको वा तोकिए बमोजिम सम्झनु पर्छ.

परिच्छेद २

कार्यविधिको उद्देश्य , समिति को गठन प्रक्रिया, काम, कर्तव्य र अधिकार

२.१ मात्री तथा नवशिशु आकस्मिक कोष संचालन कार्य बिधि २०७६ को उद्देश्य

आर्थिक कठिनाइ को कारण ले गर्भवती , सुत्केरी एब सुत्केरी पश्चातको आकस्मिक एबम जटिल उपचार को पहुच मा पुग्न नसकेको वर्ग वा समुदायमा सेवा को पहुच पुऱ्याउन सहयोग गर्न /

आर्थिक कठिनाइ को कारण ले नवशिशुमा आइपरेको जटिल आबस्था को उपचार को पहुच मा पुग्न नसकेको वर्ग वा समुदायमा सेवा को पहुच पुऱ्याउन सहयोग गर्न /

गर्भवती, प्रसुती तथा सुत्केरी र नवशिशु अवस्थामा आईपर्ने जटिलतायुक्त समस्या को सम्बोधन गर्न पालिका स्तरमा विशेषज्ञ एबम बिसिस्तिकृत सेवा सेवा का लागि आकस्मिक प्रेषण संयन्त्र विकास गर्न/

२.२ कोषको स्थापना ः

यस पालिका अन्तर्गतका प्रसुति गृह रहेका वडाका सबै स्वास्थ्य संस्थाहरुमा वा प्रसुति गृह रहेका सबै वडामा स्वास्थ्य संस्थास्तरीय मातृ तथा नवशिशु आकस्मिक चक्रकोष रहने छ / स्वास्थ्य संस्थास्तरीय मातृ तथा नवशिशु आकस्मिक चक्रकोष मा निम्न बमोजिमका रकमहरु हुनेछन :

२.२.१ पालिकाले प्रदान गरेको अनुदान रकम सरकार तथा गैर सरकारी संघ संस्थाबाट प्राप्त अनुदान रकम/

२.२.२ दातृ संस्था तथा व्यक्तिहरुबाट प्राप्त अनुदान रकम /

२.२.३ परिच्छेद २ को २.३ बमोजिम गठन भएको समिति समितिले विविध कृयाकलाप संचालन गरि प्राप्त गरेको रकम /

२.३ स्वास्थ्य संस्था स्तरिय मातृ तथा नवशिशु आकस्मिक चक्रकोष संचालक समिति को गठन

पालिका अन्तर्गतका प्रत्येक स्वास्थ्य संस्थामा स्वास्थ्य संस्था स्तरिय मातृ तथा नवशिशु आकस्मिक चक्रकोष संचालनको लागि स्वास्थ्य संस्था स्तरिय मातृ तथा नवशिशु आकस्मिक चक्रकोष संचालक समिति रहने छ/ समिति को गठन देहाय बमोजिम हुनेछ ।

पद		संख्या
शंरक्षक	पालिकाको प्रमुख महिला भएको खण्डमा पालिकाको प्रमुख वा पालिकाको प्रमुख पुरुस र उप प्रमुख महिला भएको खण्डमा उप प्रमुख वा पालिकाको प्रमुख पालिकाको उपप्रमुख दुबै पुरुस भएको खण्डमा पालिकाको प्रमुख वा सामाजिक विकास समिति को संयोजक	
पद	प्रतिनिधित्व	संख्या
अध्यक्ष	स्वास्थ्य संस्था सन्चालन तथा व्यवस्थापन समितिको अध्यक्ष	१
कोषाध्यक्ष	स्वास्थ्य संस्था सन्चालन तथा व्यवस्थापन समितिको दलित महिला सदस्य	१
सदस्य	महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविका स्वास्थ्य संस्था रहेको क्षेत्रको	१
सदस्य	बर्थिङ्ग सेन्टरमा कार्यरत नर्सिङ्ग कर्मचारी मध्ये अध्यक्षले मनोनित गरेको	१
सचिब	स्वास्थ्य संस्था प्रमुख	१

२.४ स्वास्थ्य संस्था स्तरिय मातृ तथा नवशिशु आकस्मिक चक्रकोष संचालक समिति का पदाधिकारीहरुको काम, कर्तव्य र अधिकारहरु

२.४.१ समरक्षकको काम कर्तव्य र अधिकार :

क) पालिका क्षेत्रभित्र गर्भवती, सुत्केरी, सुत्केरी पश्चात र नवशिशु को जटिल अबस्था को व्यवस्थापनलाइ सर्बशुलभ, न्यायोचित र पहुचयोग्य बनाउने कार्यहरुको लागि सामाजिक विकास समिति, स्वास्थ्य तथा सामाजिक विकास शाखा र सम्बन्धित स्वास्थ्य संस्था संचालन तथा व्यवस्थापन समिति र आकस्मिक चक्र कोष संचालक समितिको आवश्यक अभिबकत्व ग्रहण गरि संरक्षण र प्रोत्साहन गर्ने ।

ख) पालिका क्षेत्र अन्तर्गत गर्भावती, सुत्केरी पश्चात र नवशिशु को जटिलअबस्थाको प्रेषण र अबस्थाकाबारेमा तथ्यगत रुपमा अध्यावधिक रहने ।

ग) स्वास्थ्य संस्था स्तरीय मातृ तथा नवशिशु आकस्मिक चक्रकोष कोष मा रहनु पर्ने रकम को स्थिरताबारे सूचना लिने र अध्यावधिक गर्न पालिका स्तरमा आवश्यक पहल गर्ने

२.४.२ संचालक समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार ०:

चक्रकोष संचालक समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार निम्न बमोजिम हुनेछ :

क) चक्रकोषको व्यवस्थापन र संचालन गर्ने ।

ख) कोषले पुरयाउने सेवा र सहयोग प्रचार प्रसार गर्ने

ग) कोषको वार्षिक समिक्षा गर्ने

घ) विभिन्न संघ संस्थासँग समन्वय गरी स्वास्थ्य सम्बन्धि कार्यक्रम संचालन गर्ने

ङ) कोषको वृद्धि र प्रवद्धनका लागि विभिन्न कार्यक्रम संचालन गर्ने

च) कोषको बैठक मासिक रुपमा बसी निर्णयहरु गर्ने

- छ) वार्षिक रुपमा कोषका प्रभावकारिता एव पारदर्शिताको लागि सामाजिक लेखा परिक्षण गर्ने /
- ज) कोषको रकम माग गर्ने व्यक्तिलाइ तुरुन्त सो रकम उपलब्ध गराउने /
- झ) यो कार्यविधिका भावना अनुरूप काम गरि सर्वोकृष्ट सेवा पुरयाउने व्यक्ति, संघ संस्थालाइ समय समयमा प्रोत्साहन गर्ने .

२.४.३ अध्यक्षको काम, कर्तव्य र अधिकारहरु

- क) बैठकका अध्यक्षता गर्ने/
- ख) मासिक बैठक बोलाउन कार्यसूची सहितको निर्देशन सचिवलाई दिने /
- ग) बैठकमा बराबर मत भएमा निर्णायक मत दिने/
- घ) कोषको रेखदेख, संरक्षण र संचालन गर्ने/
- ङ) निमंत्रना, बैठक तथा भेलाहरुमा कोषको तर्फबाट प्रतिनिधित्व समितिको गर्ने /
- च) सम्झौता तथा सहमति पत्रहरुमा हस्तक्षर गर्ने /
- छ) संचालक समितिका अन्य सदस्यहरुको कार्य विवरण तोक्ने /
- ज) आफ्नो अनुपस्थितिमा बैठक वा निर्णय वा सहभागिताका का लागि समिति का सदस्य मध्ये बाट प्रतिनिधि तोक्ने /
- झ) समितिका विभिन्न बैठक वा प्रगति समिक्षा तथा प्रगति प्रतिवेदन छलफल वा पेश सम्बन्धिका का बैठक वा कार्यक्रमको अध्यक्षता गर्ने

२.४.४ सचिवको काम, कर्तव्य र अधिकार ०:

- क) अध्यक्षका अनुमति लिइ एजेण्डा सहितको बैठक बोलाउने /
- ख) सचिवालय संचालन गर्ने /
- ग) वार्षिक कार्यक्रम बनाइ समितिमा पेश गर्ने /
- घ) कोषको वार्षिक समिक्षा प्रतिवेदन तयार गरी वार्षिक भेलामा पेश गर्ने /
- ङ) कोष संचालनमा गर्नुपर्ने सम्पूर्ण लेखापढीका कार्यहरु गर्ने /
- च) कार्य प्रतिवेदन चुस्त दुरुस्त राख्ने /
- छ) प्रतिवेदन र अन्य आवश्यक कागजहरु तयार गरी सम्बन्धित निकायमा पेश गर्ने /
- ज) अध्यक्षले तोकेको अन्य कार्यहरु गर्ने /

२.४.५ कोशाध्यक्ष को काम, कर्तव्य र अधिकार

क प्रत्येक बैठकमा कोषको आर्थिक आयव्यय को बारेमा जानकारी वा निर्णयका लागि प्रस्ताव एबम छलफल मा ल्याउने/

ख भुक्तानी रकम, सोध भर्ना भएका रकम वा सोध भर्ना हुन बाकि रकाम को चुस्त दुरुस्त लेखा राख्ने/

ग अध्यक्षले तोकेको अन्य कार्यहरु गर्ने/

घ आवश्यकता अनुसार कोषको आर्थिक प्रतिवेदन तयारी एबम प्रस्तुत गर्ने/

ड) अध्यक्षले वा सचिव ले तोकेको अन्य कार्यहरु गर्ने/

परिच्छेद ३

स्वास्थ्य संस्था स्तरिय मातृ तथा नवशिशु आकस्मिक चक्रकोष संचालक समिति का सदस्यहरुको पदावधि पदपूर्ति तथा पदरिक्त , राजिनामा ०:

३.१ पदावधि : समितिका सम्पूर्ण पदाधिकारीहरुको समय अबधि /कार्यकाल गठन भएको मिति ले ५ वर्ष सम्मको हुने छ/ समितिका सदस्यहरु पु:न हुन यस कार्यबिधिले वाधा पुरयाएको मानिने छैन तर एउटा व्यक्ति लगातार २ पटक भन्दाबढी संचालक समितिमा छनौट गर्न मिल्ने छैन /

३.२ पदपूर्ति :

३.२.१ पदावधि बाँकी छदै कुनै सदस्यको स्थान रिक्त हुन आएमा त्यस्ता रिक्त स्थानको पदपूर्ति बाँकी अवधिको लागि मात्र हुनेछ /

३.२.२ त्यसरी रिक्त हुन आएका पदमा सम्बन्धित स्वास्थ्य संस्था संचालन तथा व्यवस्थापन समिति र चक्रकोष समिति का बाकि सदस्य हरुको बहुमतको निर्णयले चयन गरिनेछ . तर तीन महिना भन्दा छोटो अवधिको लागि भने रिक्त पद पूर्ति गरिने छैन /

३.३.३ पदरिक्त

निम्न अवस्थामा संचालक समितिका कुनैपनि पदाधिकारीहरुको पद रिक्त हुनेछ

क) मृत्यु भएमा/

ख) बसाइ सरी गएमा/

ग) राजिनामा स्विकृत भएमा/

घ) पागल भएमा वा कोषको रकम हिनामिना गरी कारवाही भएमा/

ड) नैतिक पतन देखिने कार्य गरेमा वा अन्य कार्य व्यस्तताले विना जानकारी ५ पटक वा सो भन्दा बढी बैठकमा हाजीर नभएमा तर यस्ता अवस्थाका व्यक्तिलाई सुनुवाईको उचित मौका दिइनेछ /

३.३.४ राजिनामा प्रकृया ०:

क) अध्यक्षले समितिको पुर्ण बैठकमा र अन्य पदाधिकारीहरुले अध्यक्ष समक्ष राजिनामा दिन सक्नेछन .

ख) अध्यक्ष समक्ष प्रस्तुत हुन आएका अन्य पदाधिकारीहरूको राजीनामालाई बैठकमा पेश गरी ७ दिन भित्रमा स्वीकृत हुने वा नहुने सम्बन्धित पदाधिकारीलाई जानकारी दिन पर्नेछ /

ग) अध्यक्षको राजीनामा समितिमा पेश भएमा सचिवले ७ दिन भित्रमा विशेष समितिको बैठक बोलाई बैठकमा अध्यक्षको राजीनामा पेश गर्नु पर्नेछ /

घ) यसरी पेश हुन आएको राजीनामा स्विकृत गर्न वा नगर्न अधिकार सम्बन्धित स्वास्थ्य संस्था संचालन तथा व्यवस्थापन समितिमा रहनेछ /

ङ) अध्यक्षले आर्थिक अनियमितता वा काम कारवाहीमा बदनियत गरेका छ भन्ने स्वास्थ्य संस्था स्तरिय मातृ तथा नवशिशु आकस्मिक चक्रकोष संचालक समितिलाई लागेमा अध्यक्षले सम्पूर्ण हर हिसाब र आर्थिक पारदर्शिता तथा काम कारवाही बारे स्पष्ट प्रतिवेदन पेश गरी स्वास्थ्य संस्था संचालन तथा व्यवस्थापन समितिबाट पास भए पछि मात्र राजीनामा स्वीकृत गर्नुपर्नेछ /

परिच्छेद ४

स्थानीय स्वास्थ्य संस्था स्तरीय मातृ तथा नवशिशु आकस्मिक चक्रकोष सहयोगका क्षेत्रहरू कोष संचालन विधी , कोषको रकममा बन्देज र मिनाहा, कोषको खर्च, लेखा र लेखापरिक्षण , कार्यविधि संशोधन तथा परिमार्जन

४.१ सहयोगका क्षेत्रहरू

४.१.१ आर्थिक कठिनाइ को कारण ले गर्भवती , सुत्केरी एब सुत्केरी पश्चातको आकस्मिक एबम जटिल उपचार को पहुच मा पुग्न नसकेको वर्ग वा समुदायमा सेवा को पहुच पुऱ्याउन सहयोग गर्न /

४.१.२ आर्थिक कठिनाइ को कारण ले नवशिशुमा आइपरेको जटिल आबस्था को उपचार को पहुच मा पुग्न नसकेको वर्ग वा समुदायमा सेवा को पहुच पुऱ्याउन सहयोग गर्न /

४.१.३ प्रेषण गर्दा गरिने आर्थिक सहयोगको लागि अनुसूची ४ बमोजिम रही गरिने छ

४.२ कोष संचालन विधी

स्थानीय स्वास्थ्य संस्था स्तरीय मातृ तथा नवशिशु आकस्मिक चक्रकोष संचालन गर्न निम्न विधि अपनाइनेछ :

४.२.१ स्थानीय स्वास्थ्य संस्था तहमा एक स्थानिय स्वास्थ्य संस्था स्तरिय मातृ तथा नवशिशु आकस्मिक चक्रकोष संचालक समिति रहनेछ /

४.२.२ मातृ तथा नवशिशु आकस्मिक चक्रकोष संचालक समितिको नाममा छुट्टै खाता हुनेछ .

४.२.३ कोषको खाता समितिका अध्यक्षको अनिवार्य र कोषाध्यक्ष वा सदस्थ सचिव मध्य एकजना गरी २ जनाको संयुक्त हस्तक्षर बाट संचालन हुनेछ /

४.२.४ स्थानीय स्वास्थ्य संस्था तहमा मातृ तथा नवशिशु आकस्मिक चक्रकोष संचालक समितिको खातामा रु २५००० देखि १००००० सम्म सम्बन्धित स्वास्थ्य संस्था को कभरेज भित्रको लक्षित गर्भवतीको संख्याको आधारमा कार्यपालीकाले तोके बमोजिम नियमित रहने व्यवस्था गरीने छ/

४.२.५ चक्र कोषबाट सेवाग्राहीलाई १ पटकमा बढीमा रु ५००० देखि ८००० सम्म सापटी दिनसक्रे गरि मातृ तथा नवशिशु आकस्मिक चक्रकोष संचालक समितिले आवश्यकता अनुसार को व्यवस्था मिलाउने छ/ उक्त रकमको व्यवस्था गर्दा प्रेषण केन्द्र सम्म पुग्दा लाग्ने स्थानीय चलन चल्ती मा प्रयोग हुदै आएको भाडा दर वा प्रचलनलाई समेत ध्यान दिनुपर्नेछ / सापटी सुविधा बापत लाग्ने न्युनतम ब्याज रकम बढीमा ३ देखि ५ %सम्म लाग्ने गरि मातृ तथा नवशिशु आकस्मिक चक्रकोष संचालक समितिले तोक्नु पर्नेछ / त र तोकिएको समय अबधि भित्र रकम सोध भर्ना भै आएमा ब्याज सम्बन्धि को व्यवस्था लागु हुने छैन /

४.२.६ आकस्मिक अवस्थामा सेवाग्राहीलाई पर्न जाने आर्थिक कठिनाइको तुरन्त व्यवस्थापन गर्नका लागि कोष अन्तर्गत हुने जम्मा रकमको २० % रकम स्वास्थ्य संस्थामा रहने छ / उक्त रकम यस कोषका सदस्य सचिब वा स्वास्थ्यको अ.न मि (कोष को सदस्य) संग रहने व्यस्था मिलाइने छ / र बाकि रकम कोष को खातामानै रहने व्यवस्था मिलाउनु पर्ने छ/

४.२.७ गर्भवती, प्रसुती, सुत्केरी तथा नवशिशुहरु जो आकस्मिक जटिल अवस्थामा छन र माथिल्ला स्तरको स्वास्थ्य सेवा लिनका लागि आर्थिक कठिनाइ छ भने त्यस्ता अवस्थाका महिलाहरुले यस चक्रकोषबाट रकम सापटी लिई सेवा प्राप्त गर्न सक्नेछन यसरी सापटी लिएका रकमलाई निजले ९० दिन भित्र सोध भर्ना गर्नुपर्नेछ

४.२.८ स्थानीय स्वास्थ्य संस्थाबाट सापटी लिन महिलाले आफूले सापटी लिएको मितिले ९० दिन भित्र आफैल वा निजका तर्फबाट जमानत बस्ने व्यक्तिले सम्बन्धित कोषमा रकम फिर्ता गर्नुपर्नेछ /

४.२.९ कोषको रकम माग गर्न व्यक्तिले अनुसूची १ बमोजिमका २ प्रति माग फाराम भरी पेश गर्नुपर्ने छ .

४.२.१० त्यसरी माग गरेका रकमलाई कोष संचालक समितिले अनुसूची १ बमोजिमका २ प्रति कबुलियतनामा कागज गराई तुरन्तरकम उपलब्ध गराउनु पर्नेछ .

४.३ कोषको रकममा बन्देज र मिनाहा ०:

४.३.१ यस कार्यविधिमा तोकेको बाहेक अन्य शिर्षकमा यो कोषको रकम संचालन गर्न पाइने छैन .

४.३.२ कोष संचालन गरे बापत संचालक समिति वा अन्य कसैलाई पनि सेवा, सुविधा वा सहूलियतका रुपमा यो कोषबाट रकम उपलब्ध गराउन पाइने छैन .

४.३.३ यो कोष उपभोग गर्ने व्यक्ति अति गरिबीका कारण वा अन्य त्यस्ता विशेष परिस्थिति सृजना भई कोषको रकम फिर्ता हुन सम्भव नभएमा वा सम्भव छैन भन्ने कुरा संचालक समितिलाई लागेमा संचालक समितिको पूर्ण बैठकले त्यस्ता रकम मिनाहाका लागी बैठकको निर्णय सहित स्वास्थ्य संस्था संचालन तथा व्यवस्थापन समिति को अध्यक्ष वा वडा अध्यक्ष मार्फत कार्यपालिकामा सिफारिस गर्नुपर्ने छ /

४.३.४ कार्यपालिकालाई स्वास्थ्य संस्था संचालन तथा व्यवस्थापन समिति का अध्यक्ष वा वडा अध्यक्षबाट मिनाहाको लागि आएको सिफारिस उपयुक्त लागेमा कार्यपालिकाको बैठकको बहुमतको निर्णय बाट निर्णय गरिनेछ /

४.३.५ यो कोषको रकम उपभोग गर्ने व्यक्तिले समयमा फिर्ता नगरे वा हिनामिना गरेमा संचालक समितिले निजबाट प्रचलित स्थानिय प्रचलन अनुसार असुल गर्नुपर्नेछ /

४.४ कोषको खर्च, लेखा र लेखापरिक्षण

कोषको खर्च, लेखा र लेखापरिक्षण सम्बन्धि व्यवस्था देहाय बमोजिम गर्नु पर्ने छ :

क) कोषको लेखा परिक्षण मान्यता प्राप्त लेखा परिक्षकबाट गर्नु पर्नेछ /

ख) लेखा परिक्षकको नियुक्ति स्वास्थ्य सन्स्था सन्चालन तथा व्यवस्थापन समितिले दुई तिहाइ बहुमतबाट तोकिएको व्यक्तिबाट गर्नु पर्नेछ /

ग) लेखा परिक्षकको प्रतिवेदन स्वा.चौ. व्यवस्थापन समितिबाट पारित हुनु पर्नेछ /

घ) लेखा परिक्षकको पारिश्रमिक सम्बन्धित स्वास्थ्य संस्था संचालन तथा व्यवस्थापन समितिले तोके बमोजिम हुनेछ /

ङ) कोषको आम्दानी तथा खर्च आर्थिक नियमावली २०६३ र सम्सोधित भएमा सोहि अनुरूप र यस कार्यबिधि अन्तरगत बनेका लेखा सम्बन्धि ढाँचामा राख्नु वा पर्नेछ .

च) लेखा परिक्षकले दिएको सुझाव, निर्देशन र देखाएको बेरुजी दाखिला आदि भए सोको पालना लेखा परिक्षकको प्रतिवेदनमा उल्लेख भए बमोजिम र सम्बन्धित स्वास्थ्य संस्था संचालन तथा व्यवस्थापन समितिले तोके बमोजिम गर्नुपर्नेछ /

छ) कोष संचालनको लागि आवश्यक निवेदन, फाराम तथा सहमती तथा सम्झौता पत्र यस कार्यबिधि अनुसूचीमा तोकिए बमोजिम हुनेछ /

४.५ कार्यबिधि संशोधन तथा परिमार्जन

कार्यबिधि संशोधन एवं परिमार्जन गर्नुपर्ने भएमा कार्यपालिकाले तोके बमोजिम हुनेछ.

परिच्छेद ५

अनुगमन तथा मूल्यांकन

अनुगमन तथा मूल्यांकन स्थानीय स्वास्थ्य संस्था स्तरीय मातृ तथा नवशिशु आकस्मिक चक्रकोषको अनुगमन तथा मूल्यांकन सम्बन्धि व्यवस्था देहाय बमोजिम हुने छ :

५.१ यस स्थानीय स्वास्थ्य संस्था स्तरीय मातृ तथा नवशिशु आकस्मिक चक्रकोषको अनुगमन तथा मूल्यांकन सम्बन्धित स्थानीय स्वास्थ्य सन्स्था सन्चालन तथा व्यवस्थापन समितिले स्वयं गर्नेछ /

५.२ सम्बन्धित स्थानीय स्वास्थ्य संस्था संचालन तथा व्यवस्थापन समिति को मासिक बैठकमामा यस चक्रकोषको सम्बन्धमा छलफल तथा जानकारी गराइएको हुनेछ /

५.३ अनुसूची ३ मा उल्लेख भए बमोजिम को चौमासिक प्रतिवेदन सम्बन्धित स्वास्थ्य संस्था वा स्वास्थ्य संस्था संचालन तथा व्यवस्थापन समिति मा यस कोष का सचिब ले प्रतिवेदन पेश गर्नु पर्ने छ /

५.४ स्थानीय स्वास्थ्य संस्थाले चक्र कोष संचालक समिति बाट प्राप्त गरेको चौमासिक प्रतिवेदन चौमासिक रुपमा नै पालिकाको स्थय शाखा मा पेश गर्नु पर्ने छ /

५.५ पालिका स्वास्थ्य शाखा मा पेश भएको चौमासिक प्रतिवेदनलाई पालिकाको कार्यपालिकाको बैठकमा सामजिक विकास समितिका संयोजक मार्फत निर्णयका लागि पुन पेश गर्नु पर्ने छ /

परिच्छेद ६

विविधः

६.१ प्रतिवेदनः स्थानीय स्वास्थ्य संस्था स्तरमा चक्रकोषले गरेको कार्यहरुको चौमासिक प्रतिवेदन व्यवस्थापन समितिलाई बुझाउनु पर्नेछ /

६.२ वार्षिक प्रतिवेदन व्यवस्थापन समिती समक्ष अनिवार्य रुपमा बुझाउन पर्नेछ /

६.३ यस निर्देशिकामा लेखिएका कुरामा यसै बमोजिम हुनेछ र अन्य कुराहरुमा स्थानिय रुपमा प्रचलित नीति नियम अनुसार हुनेछ /

६.४ सम्पति र दायित्व ः

६.४.१ यो कार्यविधि लागू हुनु अघि चक्रकोषका नामबाट भए गरेका काम कारबाहीहरु यसै कार्यविधि बमोजिम गरे, भएका मानिनेछ /

६.४.२ यो कार्यविधि लागू हुनु अघि यस पालिका अन्तर्गत का कुनै पनि महिला , गर्भवति , सुत्केरि र नव शिशु मा परेको जटिल अवस्थाको व्यवस्थापनका लागि सेवा ग्राहि बाट खर्च गरिएको कुनै पनि रकम सोध भर्ना को लागि यस पालिका मा कुनै निवेदन आएको भएमा स्वास्थ्य साखाको सिफारिस मा कार्यपालिकाले निर्णय गरे बमोजिम भुक्तानी दिने छ/

६.५ प्रेषण केन्द्र र उपचार खर्चको व्यवस्थापन सम्बन्धमा

६.५.१ संघिय सरकार वा प्रदेश सरकार ले आमा सुरक्षा कार्यक्रम बापत वा गर्भावोती सुत्केरी अवस्थामा आवश्यक आधारभूत वा आकस्मिक कुनै पनि निः शुल्क उपचार एबम स्याहार को सुबिधा संघिय सरकार वा प्रदेश सरकारबाट तोकिएका सरकारी, निजि एबम गैर सरकारी अस्पताल मा प्रेषण गरिने छ /

६.५.२ उपचार खर्चको तत्काल व्यवस्थापनः

आकस्मिक अवस्थामा प्रेषण गरिएका महिला वा नवशिशु को आकस्मिक उपचार र स्याहार को निमित्त तत्कालै सेवाग्राहीले खर्च गरेर पछि सोध भर्ना लिनुपर्ने अवस्थालाई समेत व्यवस्थापन गर्नको लागि सम्बन्धित प्रेषण केन्द्र हरुमा तत्काल को खर्च समेत व्यहोर गर्न सेवा ग्राहीलाई आर्थिक भार नपर्ने व्यस्था गर्नका लागि पालिका स्तरबाट नै सो केन्द्र हरुमा समन्वय संयन्त्रको विकास गर्दै लगिने छ /

अनुसूची १

मातृ तथा नवशिशु आकस्मिक चक्रकोष

.....स्वास्थ्य चौकी

सापटी दिदाको भरपाई

भरपाई दादै म कालिकोट जिल्ला पालिका वडा नं.....बस्ने
श्री.....का छोरा वर्ष.....काले
मेरी श्रीमतिः छोराःबुहारी.....प्रसुती समस्याका कारण जिल्ला अस्पताल
वा सुविधायुक्त स्थानमा लैजान यस स्वास्थ्य चौकीको मातृ तथा नवशिशु आकस्मिक चक्रकोष बात
रु.....सापटी लिएकोः लिएकी छु . सो रकम तीन महिना भित्रमा सापटी फिर्ता गर्नेछु .
समय भित्र फिर्ता नगरेमा मेरा घरघरानाबाट असुल उपर गर्न मेरो मञ्जुरी छ .

रसिद दिनेका नाम ०:	रसिद लिने /निवेदक को नाम
ठेगाना ०:	ठेगाना ०:
पद ०:	पद ०:
दस्तखत ०:	दस्तखत ०:
मिति ०:	औठा छाप
छाप ०:	मिति ०:

अनुसूची २

मातृ तथा नवशिशु आकस्मिक चक्रकोष

.....स्वास्थ्य चौकी

रकम फिर्ता गरेको रसिद

कालिकोट जिल्ला..... गाउँ नगरपालिका वडा नं. बस्ने तपाईं

श्री.....वर्षका गाउँ नगरपालिका वडा नं.

.....ले यस मातृ तथा नवशिशु आकस्मिक चक्रकोष बाट कोषबाट मिति

.....मा लिनु भएको वापतको रु सापटी आज

मितिमा रकम फिर्ता गरेको गर्नु भएको छ / र उक्त रकम यस कोषमा पुनः जम्मा भएको

जानकारी गराउदछु /

फिर्ता रकम बुझ्ने को नाम	रकम फिर्ता गर्ने को नाम
ठेगाना ०:	ठेगाना ०:
पद ०:	पद ०:
दस्तखत ०:	दस्तखत ०:
मिति ०:	औठा छाप
छाप ०:	मिति ०:

अनुसूची ३

मातृ तथा नवशिशु आकस्मिक चक्रकोष

.....स्वास्थ्य चौकी

चौमासिक प्रगति प्रतिवेदन फाराम

मितिदेखि.....सम्म को प्रगति प्रतिवेदन

आर्थिक प्रतिवेदन		
विवरण		रकम
१	चक्रकोषबाट सापट लिएका महिलाको संख्या	
२	विगत चौमासिकमा खर्च भएको जम्मा रकम	
३	विगत चौमासिकमा फिर्ता गरेको जम्मा रकम	
४	कोषमा अघिल्ला चौमासिकमा बाँकी मौज्दात रकम	
५	यस चौमासिकमा कोषबाट सापटी लिएका महिलाको संख्या	
६	यस चौमासिकमा फिर्ता गरेको जम्मा रकम	
७	कुन श्रोत (चन्दा, दान, आदि) बाट कोषमा जम्मा हुन आएको रकम	
८	समितिका पदाधिकारीसँग रहको जम्मा रकम	
९	हाल बैंकमा माज्दात रहको जम्मा रकम	
कोषपरिचालन बाट भएका अन्य उपलब्धि सम्बन्धि प्रतिवेदन		
१०	यस चौमासिकको अन्य महत्वपूर्ण कृयाकलाप	
११	यस चौमासिकको अन्य महत्वपूर्ण कृयाकलाप	
	१)	
	२)	
	३)	
	४)	
	५)	

बोधार्थ : श्री पालिकाको स्वास्थ्य शाखा , श्री पालिकाको सामाजिक विकास समिति श्री स्वास्थ्य संस्था संचालन तथा व्यवस्थापन समिति , श्री सप्रक्षक मातृ तथा नवशिशु आकस्मिक चक्रकोष

प्रतिवेदन तयार गर्ने

हस्ताक्षर

श्री

सचिव

मातृ तथा नवशिशु आकस्मिक चक्रकोष

.....स्वास्थ्य चौकी

प्रतिवेदन तयारी मिति :

अनुसूची ४

	Birthing centres (Name of Birthing Centre...)	BEONC Sites (Name of BEONC Sites...)
Planned Maternal Referral	Obstetric Reasons: <ul style="list-style-type: none"> • Prolonged pregnancy (>41 weeks) if not in labour • Previous C-section • Transverse lie/breech (after 37 wks) • Pre-eclampsia/eclampsia • Bad obstetric history, history of still birth • Previous history of obstetric complications 	Obstetric reasons: <ul style="list-style-type: none"> • Prolonged pregnancy (>41 weeks) if not in labour • Previous C-section • Transverse lie/breech (after 37 wks) • Bad obstetric history, history of still birth • Previous history of obstetric complications
	Non obstetric reasons: <ul style="list-style-type: none"> • Any medical illnesses e. g. hypertension, severe anaemia, Respiratory: CoPD • HBsAg/HIV/AIDS: if management not available 	Non obstetric reasons: <ul style="list-style-type: none"> • Severe medical illnesses eg heart disease, ARF, liver failure • HBsAg/HIV/AIDS: if management not available
Emergency maternal referral	1st trimester: <ul style="list-style-type: none"> • Heavy bleeding • Acute abdominal pain • Suspected ectopic pregnancy • Severe infections/fever • Hyperemesis • Abortion complications 2nd trimester <ul style="list-style-type: none"> • Heavy bleeding • Pregnancy with severe anaemia • Pre-term pre-labour rupture of membrane (PPROM) • Severe pre/eclampsia 3rd trimester <ul style="list-style-type: none"> • APH • Prolonged pregnancy (>41 weeks) • Retained placenta (if CCT fails at BC) • Uncontrolled PPH • Severe pre/eclampsia • Prolonged labour • Multiple pregnancy with mal presentation of first baby • RH negative Postpartum: <ul style="list-style-type: none"> • Uncontrolled PPH • Puerperal pyrexia • Suspected DVT/PE • Sudden postpartum collapse 	1st trimester: <ul style="list-style-type: none"> • Ruptured ectopic • Severe infections 2nd trimester: <ul style="list-style-type: none"> • Pregnancy with severe anaemia • Pre-term pre-labour rupture of membrane (PPROM) 3rd trimester: <ul style="list-style-type: none"> • APH • Uncontrolled PPH • Ruptured uterus • Complications of eclampsia • Footling breech • Transverse lie Postpartum: <ul style="list-style-type: none"> • Uncontrolled PPH • Suspected DVT/PE • Sudden postpartum collapse • Postpartum eclampsia

	<ul style="list-style-type: none"> • Postpartum eclampsia 	
--	--	--

Indication for referral of a Newborn baby

- Preterm < 34 wks, birth weight < 1.8 kg
- Birth asphyxia
- Jaundice appearing within 24 hours; persisting for more than 14 days and jaundice extending up to palm and soles

On any day

- Congenital malformations (trachea oesophageal fistula, cloacal atresia, diaphragmatic hernia, ruptured Meningo-Myelocoele, ectopia-vesicae)
- Birth trauma (brachial plexus palsy, facial palsy, fractures)
- Central cyanosis
- I.** Any bleeding manifestation in spite of Vitamin K administration
- II.** Bulging anterior fontanel
- III.** Blood in stools
- IV.** Pathological abdominal distension / bilious vomiting
- V.** Sick New-born, poor feeding/ poor activity
- VI.** Respiratory distress or respiratory rate > 60 per minute with cyanosis / grunt / severe chest retractions/ in drawing
- VII.** Apnoea
- VIII.** Convulsions
- IX.** Failure to pass meconium in 24 hrs
- X.** Failure to pass urine in 48 hrs
- XI.** Neonatal chickenpox
- XII.** Severe neonatal jaundice
- XIII.** The new-born that need intensive care but the facility does not have capacity to provide appropriate service.

1. PREPARATION FOR TRANSFER: MOTHER

- I. Re-assess patient's condition before referral, including:**
 1. Vital signs (Temperature, Pulse, Respiration, Blood Pressure)
 2. Foetal heart rate
 3. Presentation
 4. Cervical dilation
 5. Foetal position and presentation
 7. Condition of membrane
 8. Uterine contractions: frequency, duration
 9. Updated the partograph
- II.** Ensure that the mother's condition is stable before transfer.
- III.** Give necessary treatment before transfer, such as loading dose of Magnesium Sulphate for eclampsia.
- IV.** Ensure that the IV line is in place (if necessary) and secured that the micro dropper is filled with fluid.
- V.** Take essential equipment, supplies, drugs and fluid, (Delivery set, episiotomy and suture repair set, new-born suction tube, resuscitation set, Oxytocin injection and syringe, sterile gloves, Magnesium Sulphate and others)
- VI. If the mother is in labour:**

- Ensure the referral slip is correctly filled-in and given to the patient party to be submitted to the receiving facility.
- Accompany a seriously ill mother if possible.
- Ensure that the vehicle has adequate space to keep the mother in comfortable position.
- Ensure a relative is accompanying the mother.
- Transfer the baby with mother if in postnatal period for uninterrupted breastfeeding or provide expressed breast milk.

2. CARE TO THE NEWBORN DURING TRANSFER

- Keep baby in skin-to-skin contact with mother or a relative. Keep the baby well wrapped and covered.
- Check the temperature setting and measure the baby's temperature every hour.
- Allow the babies to breastfeed, give expressed breast milk by gastric tube if unable to suckle.
- If the baby is receiving IV fluid, carefully monitor the flow to ensure that the baby receives the correct volume of fluid.
- Inspect the infusion site every hour.
- If baby is receiving oxygen, check oxygen flow and tubing every 15 minutes
- Monitor SPO2 using pulse oximeter start inhalation if SPO2 <85% at the rate of 2 litre per minute
- Assess the baby's respiratory rate. **If the baby is not breathing at all, is gasping, or has respiratory rate less than 30 breaths per minute, resuscitate the baby using a bag and mask.**
- The vehicle may need to be stopped to manage the problem

3. CARE OF THE MOTHER DURING TRANSFER

- I. Assess vital signs during transfer (if health worker is accompanying)
 - Temperature, pulse and respiration (TPR)
 - Blood pressure (BP)
 - Foetal heart sound (FHS)
 - State of membranes
 - Uterine contraction
 - Presentation and lie
 - Dilatation of cervix
- II. Trained health personnel should always be with the mother during the referral.
- III. Allow the mother to lie comfortably, preferably in left lateral position
- IV. Perform periodic checks of vital signs according to maternal and foetal conditions
- V. Perform periodic uterine massage (for PPH) during transfer
- VI. Record assessment results in the referral form.

4. HANDOVER

Mother:

- Upon arrival at the referral destination, re-check vital signs.
- Submit all documents that had been prepared before referring (including the referral form, the partograph and the progress notes of patient's condition during the travel) and discuss the current clinical condition with health personnel at the referral destination.
- Introduce patient's family to the health personnel in referral destination.
- Give detailed information about patient's condition, investigations, treatment and drugs provided and interventions and procedure that were performed at the receiving health facility before referral was made.
- Request for back referral before you leave.

Baby:

- Give detailed information about patient's condition, investigations, treatment and drugs that were used including other interventions/ procedures that were performed at the receiving facility before referral was made.

अनुसूची ५ नेपालको संबिधान २०७२

अनुसूची ६ जनस्वास्थ्य ऐन २०७५

अनुसूची ७ सुरक्षित मातृत्व तथा प्रजनन स्वास्थ्य अधिकार ऐन २०७५

कार्यविधि प्रमाणित भएको मिति: